

**SOTSIAALTEADUSKONNA KEELTEKESKUSE
TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE AASTAARUANNE 2010**

1. Keskuse struktuur

Keeltekeskus, Language Centre, Sirje Viilup

- Eesti ja vene keele lektoraat, Unit of Estonian and Russian, Elo Rohult
- Inglise ja põhjamaade keelte lektoraat, Unit of English and Nordic Languages, Mari Uibo
- Saksa ja prantsuse keele lektoraat, Unit of German and French, Sirje Viilup

2. Keskuse T&A iseloomustus (täidab str.üksus)

2.1 Õppetoolide või muude alamstruktuuriüksuste T&A kirjeldus ja tähtsamad tulemused

(sh õppetoolide või muude alamstruktuuriüksuste kuni 5 olulisemat publikatsiooni, tähtsamad T&A finantseerimise allikad ning soovi korral T&A-ga seotud tunnustused, ülevaade teaduskorralduslikust tegevusest ülevaade teadlasmobiilsusest ning hinnang teadustulemustele)

Teadustöökohustuslikke õppejõude on keeltekeskuses 1 (dotsent Viktoria Umborg).
Teadustöö (registreerimisnumber 10006re) on rakendusliku suunitlusega.

2010. aastal põhitulemused on:

- 1) Reklaamtekstide välja valimine ja kogumine, nende analüüs.
- 2) Reklaamtekstides kasutatud püsiühendite andmepanga koostamine.
- 3) Püsiühendite sõnamängudes kasutamise selgitamine (reklaamtekstides).
- 4) Lingvistilise termini "sõnamäng" definitsiooni täpsustamine.
- 5) Sõnamängu kui stilistilise vahendi moodustus viiside selgitamine ja klassifitseerimine.

Tulemuste rakendamine:

- 1) ettekanne rahvusvahelisel konverentsil.
- 2) artikkel : "Wortspiele als sprachliches Mittel der Werbewirksamkeit" teaduslikku kogumikku, VS Verlag für Sozialwissenschaften, Wiesbaden (trükkimisel).

1 keeltekeskuse õppejõud (Elo Rohult) on Tartu Ülikoli doktorant.

1 õppejõud (Kärt Rummel) kaitses doktoritöö teemal "*Creating Coherent Texts in English as a Foreign Language. Theory and Practice*" Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonnas germaani, romaani ja slaavi filoloogia instituudis.

2.1.1. Keeltekeskuse teadus- ja arendustegevuse põhivaldkonnad on:

- *Infotehnoloogia juurutamine keeleõppes (Implementation of IT in Language Instruction)*
- *Tõlketooria ning sõnaraamatute koostamine (Translation Theory and Compilation of Dictionaries)*
- *Didaktika, meetodika ja õppetehnoloogia arendamine eriala võõrkeelte õpetamiseks (Development of Didactics, Methodology and Educational Technology of Teaching Foreign Languages for Specific Purposes)*

Arendustööga tegeleb enamus keeltekeskuse lektoritest.

2010. aastal:

- jätkus olemasolevate e-toega õppeainete täiendamine nii WebCt kui ka Moodle keskkonnas;
- viidi läbi terminoloogia pilootkursus, valmistati ette ja täiustati uue õppeaine "HLE6061 Terminoloogia ja eesti teaduskeel" õppematerjalid;
- jooksvalt täiendati ja komplekteeriti eesti erialakeele materjalid erinevatele erialadele;
- koostati 12 erialast (teraapia, keemia, conservation science) inglise keele eksamit: 6 tasemel B2 ja 6 tasemel C1.

2.1.2. Arendustegevusega seotud projektid

2.1.2.1. Haridus- ja Teadusministeeriumi riiklikud programmid

2010. aastal jätkati ja lõpetati Haridus- ja Teadusministeeriumi finantseeritud riikliku programmi „Eestikeelse terminoloogia toetamine (2008 - 2012)” raames koostööd Eesti Rakenduslingvistika Ühinguaga.

Põhitulemused 2010. aastal:

- 1) terminoloogia täiendkoolitus õppejõududele ja juhendajatele (vt. Arendustegevusega seotud ürituste korraldamine);
- 2) terminoloogiaseminar TTÜs (vt. Arendustegevusega seotud ürituste korraldamine);
- 3) uue õppeaine HLE6061 „Terminoloogia ja teaduskeel“ materjalide ettevalmistamine (E. Rohult);
- 4) uue õppeaine HLE6061 „Terminoloogia ja teaduskeel“ pilootkursus, õppejõud A. Tavast (TLÜ), E. Rohult (TTÜ).

Alates 2010.-2011. õa hakkasid terminoloogiamooduli ained kuuluma TTÜ doktoriõppe õppekavadesse ja neid pakutakse tavalises korras valikainena. Terminoloogiamoodulit koordineerib ja sellesse kuuluvaid aineid õpetab TTÜ keeltekeskuse eesti ja vene keele lektoraat.

Terminoloogiamoodul on mõeldud eelkõige TTÜ kõikide erialade doktoriõppe üliõpilastele, kuid avatud ka bakalaureuse- ja magistriõppe üliõpilastele. Terminoloogiamoodul tervikuna annab üliõpilasele 5 EAP ja koosneb kahest kursusest: HLE6060 „Eesti keele väljendusõpetus” (3 EAP) ja HLE6061 „Terminoloogia ja eesti teaduskeel” (2 EAP). Kursused ei ole omavahel eelduslikult seotud. Soovitav on osalemine mõlemal kursusel (võimalik ka studiumi erinevatel etappidel). Võimalik on osaleda ka kummalgi kursusel eraldi.

TTÜ keeltekeskus on oma terminoloogiamooduli loomisel teinud koostööd TLÜ teaduskeelekeskusega.

2.1.2.2. Euroopa komisjoni rahvusvahelised projektid

2010. aastal jätkus töö Euroopa Komisjoni poolt finantseeritava rahvusvahelise projektiga. Arendustöö teema nimetus on „Erialase inglise keele testimine” (*TESPIS – Testing English for Specific Purposes*). TESPIS projekti (teema registreerimisnumber VY435) põhiülesandeks on erialase inglise keele eksamite (inglise keel teraapilistele erialadele) väljatöötamine Euroopa Raamdokumendi tasemetel B1, B2 ja C1.

Töö tulemuste rakendamise võimalused: vastavate erialade üliõpilaste-, õppijate ning spetsialistide erialase inglise keele teadmiste ja oskuste testimine.

Koostööpartneriteks on:

1. *Aristotele University of Thessaloniki*, Kreeka;
2. *Comenius University*, Slovakkia;
3. *Europafachhochschule Fresenius*, Saksamaa;
4. *European Distance and E-Learning Network*, Suurbritannia;
5. *Lyon School of Chemistry, Physics and Electronics*, Prantsusmaa;
6. *Medilingua Iwona Misztal*, Poola;
7. *Technical University of Sofia*, Bulgaaria.

Tulemused 2010.aastal:

- TTÜ-s töötati välja kokku 5 eksamit, neist 2010. aastal 4 (2 tasemel B2, 1 tasemel B1, 1 tasemel C1).
- TESPiS terapeutidele erialase inglise keele eksami tasemel B2 läbiviimine Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis 8. novembril 2010, eksamitööde hindamine, aruannete koostamine.
- TESPiS terapeutidele erialase inglise keele eksami tasemel B2 läbiviimine Aristotelese Ülikoolis Thessalonikis 9.-10. detsembril 2010, eksamitööde hindamine, aruannete koostamine.
- TESPiS keemiaalase inglise keele eksami läbiviimine tasemel B2 Gustav Adolfi Gümnaasiumis Tallinnas 17. detsembril 2010, eksamitööde hindamine, aruannete koostamine.
- Osavõtt TESPiS projekti lõppkoosolekust Aristotelese Ülikoolis Thessalonikis 8.-9. oktoobril 2010.
- Projekti koosolekute läbiviimine ja neil osalemine TTÜ-s (27. jaanuaril, 13. ja 30. aprillil, 3. ja 31. mail, 25. augustil, 10. septembril, 3., 18. ja 19. novembril).

2.1.3. Publikatsioonid

1. Rummel, K. 2010. *Creating Coherent Texts in English as a Foreign Language: Theory and Practice*. Tartu Ülikool. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.
2. Umborg, V. (2010). Deutsche feste Wortverbindungen in Fachtexten im Vergleich mit ihren estnischen und russischen Entsprechungen. Jarmo Korhonen, Wolfgang Mieder, Elisabeth Piirainen, Rosa Pinel (Toim.). *Phraseologie global - areal - regional* (239 - 246). Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag.
3. Tomasberg, L. "Quartier Latin. Prantsuse keele õpik algajatele", kirjastus Valgus, 2010, ISBN 978-9978-68-245-6
4. Tomasberg, L. "Quartier Latin. Prantsuse keele õpik algajatele", kirjastus Valgus, ISBN 978-9985-68 247-0 (CD)
5. Tomasberg, L. "Quartier Latin. Prantsuse keele õpik algajatele", kirjastus Valgus, ISBN 978-9985-68 246-3 (töövihik)
6. K.Sune, "Mängud keeletunnis: jah või ei?", Õpetajateleht, 17.sept. 2010.

2.1.4. Osalemine konverentsidel, seminaridel (esinemine ettekandega)

1. V. Umborg "Wortspiele als sprachliches Mittel der Werbewirksamkeit" („Sõnamängud kui keeleline vahend reklaami efektiivsuse tõstmiseks“)/ Rahvusvaheline konverents „The 10th Conference on European Business Communication/Europäische Wirtschaftskommunikation

„ (EUCO-European Cultures in Business and Corporate Communication)/
20.-22.08.2010/Riia, Läti.

2. Alliki Lukk/Best programmi tutvustus/15.04.2010/ Õiguse instituut, Tallinn.
3. Hele Saar/Workshop "English for Specific Purposes: New Trends in Europe. Methodologies and Tools"/ Ettekanne QALSPELL projektist/ 9.10.2010/ Aristotelese Ülikool, Thessaloniki.
4. Alliki Lukk/BeST programmi tutvustus/11.11.201/ Õiguse instituut, Tallinn..

2.1.5. Teadlasmobiilsus

2.1.5.1. Lähetus külalislektorina

1. *Universita Degli Studi „G.D. `Annunzio“ Di Chietti/ Itaalia/19.09.-23.09.2010/10 akadeemilist tundi/dots. V.Umborg.*
2. *Technische Universität Darmstadt, Saksamaa/20.-25.11.2010/8 akadeemilist tundi /dots. V.Umborg).*
3. Koolitusseminar *Advanced Writing* Tartu Ülikooli doktorantidele (Filosoofiateaduskond)/Tartu/ 18.11.2010/ lector Kärt Rummel.

2.1.6. Individuaalsed toetused

1. Dots. V. Umborg/ DAAD-Stipendium uurimistöök/*Technische Universität Darmstadt, Saksamaa/ 01.-30.06.2010/1840 EUR.*

2.1.7. Arendustegevusega seotud ürituste korraldamine

1. Terminoloogia täiendkoolitus õppejõududele ja juhendajatele/9.,26.01.2010/TTÜ;
2. Terminoloogiaseminar/27.05.2010/TTÜ;
3. Moodle kursus/17.05.2010/ Õiguse instituut, Tallinn;
4. Moodle kursus/18.11.2010/ Õiguse instituut, Tallinn.

2.1.8. Enesetäiendamine

1. Seminar „Väljundipõhine hindamine keeleõppes – õpiväljundite, hindamiseetodite ja – kriteeriumide sidusus“/17.02.2010/Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž.
2. Seminar/„ Variety of Creative Methods in Language Learning. INMAD-Internationale Institute for Managing Diversity/08.-12.03.2010/Viin, Austria.
3. E-õppe seminar „Kus? Miks? Kuidas?/25.03.2010/ TTÜ.
4. Konverents „44th Annual International IATEFL Convergence“/9.-11.04.2010/online sessions.
5. E-õppe Arenduskeskuse rahvusvaheline konverents/14.-16.04.2010/TTÜ.
6. Teemaatiliste võrgustike seminar „Võrgustik võrgutab“/29.04.2010/EITSA/ITK.
7. Seminar „Õppe-evolutsioon“/13.05.2010/TTÜ.
8. Seminar „Õppejõult õppejõule/20.05.2010/TTÜ.
9. TTÜ sotsiaalteaduskonna seminar „Väljundipõhine hindamine – ainekava analüüs“/ Salzburgi hotell/24.08.2010.
10. Allecto konverents "New Academic Year 2010/2011 Opening Festival"/26.08.2010/Tallinna 21. Kool.
11. Teemaatiliste võrgustike seminar „Võrgustik võrgutab“/26.08.2010/EITSA/ITK.
12. Seminar „Didaktik der Fachsprachen für den studienbegleitenden Deutschunterricht an Hochschulen“/23.-27.08.2010/ DAAD IC Riga/ Riia, Läti.

13. Koolitusseminar VÕTA: Väljundipõhise hindamise rakendamine/06.10.2010/IT Kolledž, Tallinn.
14. 24th *Communication Skills Workshop. Focus on Feedback*/8.-10.2010/Soome.
15. Sotsiaalse tarkvara õpituba/28.09 -7.11.2010/ TTÜ.
16. Seminar „Õppejõult õppejõule“ – e-kursuste ja õpiobjektide esitlused/30.09.2010/TTÜ.
17. Seminar „Õppejõult õppejõule“ – e-kursuste ja õpiobjektide esitlused/07.10.2010/TTÜ.
18. AHI terminoloogiaprojekti avakoosolek/23.10.2010.
19. Eesti Inglise Keele Õpetajate Assotsiatsiooni konverents/29.10.2010/ Tartu.
20. Seminar „Communication and negotiating across cultures“/ 4.11.2010/IT Kolledž, Tallinn.
21. Avalik loeng *Communicating and Negotiating Across Cultures*/04.11.2010/Tallinn, IT Kolledž.
22. Teematiliste võrgustike seminar „Võrgustik võrgutab“/05.11.2010/EITSA/ITK.
23. Seminar „Õppejõult õppejõule“ – e-kursuste ja õpiobjektide esitlused/11.11.2010/TTÜ.
24. Koolitusseminar VÕTA rakendamise kvaliteedi arendamine (2008–2013). VÕTA hindamismeetodid ja kriteeriumid/20.11.2010/ Tartu Ülikool.
25. Koolitus „CPX0230 Sotsiaalse tarkvara õpituba 3“/10.11 - 20.12.2010/TTÜ.
26. Teematiliste võrgustike seminar „Võrgustik võrgutab“/09.12.2010/EITSA/ITK.

2.1.9. Teaduskorralduslik tegevus

Lektor Hele Saar

1. Osavõtt Primuse juhtrühma laiendatud koosolekutest 9. märtsil, 5. aprillil, 7. juunil, 31. augustil, 30. septembril, 18. oktoobril, 10. novembril.
2. Osavõtt koosolekust Primuse taotluse kokkupanemiseks Tallinna Ülikoolis 4. oktoobril.
3. 4 avalik-õigusliku ülikooli (TÜ, TLÜ, EMÜ, TTÜ) ühise keeleprojekti taotluse kokkupanemine ja esitamine Primuse büroole.

Lektor Alliki Lukk

1. ESF kõrghariduse e-õppe BeST/.01.- 31.12.2010/ haridustehnoloog.

Lektor Kärt Rummel

- 1.2010 –Soome ja Eesti ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide keeleõppejõudude töögrupi *Communication Skills Workshop* konverentside korralduskomitee liige;
- 2.2011- *LIHERG (Language in Higher Education Research Group)* liige;
3. Keele ja eriala integreeritud õpetamise võrgupõhise foorumi *Factworld* liige.

2.2 Keskuse teadus- ja arendustegevuse teemade ja projektide arvandmed

Haridus- ja Teadusministeerium:

- sihtfinantseeritavad teemad
- baasfinantseerimise toetusfondist rahastatud projektid (sh TTÜ tippkeskused)
- riiklikud programmid

teiste ministeeriumide poolt rahastatavad riiklikud programmid

uurija-professori rahastamine

SA Eesti Teadusfond:

- grandid
- ühisgrandid välisriigiga
- järel doktorite grandid (SA ETF ja Mobilitas)

– tippteadlase grandid (Mobilitas)
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus:

- eeluuringud
- arendustoetused

SA Archimedeselega sõlmitud lepingud:

- Infrastruktuur (nn „mini-infra“, „asutuse infra“)
- Eesti tippkeskused
- muud T&A lepingud

SA Keskkonnainvesteeringute Keskusega sõlmitud lepingud
siseriiklikud lepingud

EL Raamprogrammi projektid

välisriiklikud lepingud

2.3 Keskuse töötajate poolt avaldatud sihtfinantseeritava teadusteema taotlemisel arvestatavad eelretsenseeritavad teaduspublikatsioonid (ETIS klassifikaatori alusel 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1 ja 5.1)

2.4 Keskuses kaitstud doktoriväitekirjade loetelu

2.5 Keskuses järel doktorina T&A-s osalenud isikute loetelu

2.6 Keskuses loodud tööstusomandi loetelu

3. Keskuse infrastruktuuri uuendamise loetelu

1. Arvuti HP 6000 PRO MT/E5300/01HL/5,4 tuh. krooni
2. Arvuti HP 6000 PRO MT/E5300/01HL/5,4
3. Arvuti HP 6000 PRO MT/E5300/01HL/5,4
4. Arvuti HP 6000 PRO MT/5500/01HL/6,78
5. Arvuti HP 6000 PRO MT/5500/01HL/6,78
6. Arvuti HP 6000 PRO MT/5500/01HL/6,78
7. Arvuti HP 6000 PRO MT/5500/01HL/6,78
8. Sülearvuti HP 844OP/01HL/10,65
9. CANNON CANOSCAN LIDE 110/01HL/1,07